

ТАҚРИЗИ

муқарризи холис ба диссертатсияи номзиди Қаҳорова Супарна Хучамуродовна дар мавзӯи «Имконияти педагогии омодагии донишҷӯёни донишгоҳҳои педагогӣ ба инкишофи шавқи маърифатии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзиди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ 13.00.08.01 – назария ва методикаи фанҳои дақиқ (илмҳои педагогӣ) пешниҳод гардидааст.

Дар шароити имрӯзаи рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифаи асосии низоми таҳсилот тарбияи шахсияти соҳибсаводи зудҳаракате мебошад, ки барои мустақилона ба даст овардани донишҳои назариявӣ ва азхудкунии маҳорати амалӣ қобилият дорад. Дар марҳалаи муосири низоми таҳсилот яке аз мушкилоти мубрами навсозии мундариҷаи таълим ин гузаронидани корҳои илмию тадқиқотӣ мебошад, ки ба навсозии мундариҷаи таълим дар соҳаи риёзиёт равона карда шудаанд.

Ҳадафи асосӣ аз иқдоми зикршуда ташаккул додани ҷаҳонбинии илмӣ ҷомеа, рушди шавқи маърифатии ҷавонон ва тафаккури техникӣ, пайванди илм бо истеҳсолот ва хусусан, ҷалб намудани ҷавонон ба ихтироъкорӣ ва навоарӣ ба шумор меравад. Дар шароити муосир педагоге зарур аст, ки эҷодкорона андеша меронад ва босалоҳият аст, барои амалӣ кардани фаъолияти касбии гуногунҷихат, густурда ва иҷтимоӣ қобилият дорад; хушодоб ва дорои ҳисси эмпатия буда, дар муносибат бо кӯдак ва наврас таҳаммулпазир аст; ба худ хос будани ҳислат ва мухторияти нисбии худинкишофи ўро дарк менамояд; дорои маҳорати таъмин кардани муоширати дохилигурӯҳӣ ва байнигурӯҳӣ, ҳалли низоъ дар коллективи бачагон аст; ҳамеша барои худинкишоф кӯшиш намуда, шавқи бачагон ва ҳамкоронро ҳамчун шахсияти ҳадафманд ва боғайрат бедор месозад.

Бинобар ин, интихоби мавзӯъ ва коркарди илмӣ он аз тарафи Қаҳорова Супарна Хучамуродовна дар марҳилаи муосири рушди маориф ва илми педагогика хеле ҷолиби диққат буда, ба таҳқиқоти

мубрам ва доги рӯз махсуб будани он далолат медиҳад. Рисолаи мазкурро бо тозагии мавзӯи тадқиқоти хеш метавон як кори муҳими самти баррасии муаммои муҳими педагогӣ – ташаккули шавқи маърифатии хонандагон дар раванди таълими математика, зарурати ташаккули шавқи маърифатии мактаббачагон зимни таълими математика ва маҷмӯи тадбирҳо оид ба таълими методикаи ташаккули инкишофи шавқи маърифатии мактаббачагон дар бар мегирад, ки то кунун ба ин масъала дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон камтар таваҷҷӯҳ зоҳир гардидааст.

Рисола аз муқаддима, ду боб, хулоса, рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Дар муқаддима мубрамияти муаммои таҳқиқшаванда асоснок гардида, объект, предмет, ҳадаф, фарзия, вазифаҳои он муайян шудаанд, асосҳои методологӣ, марҳалаҳо ва методҳои таҳқиқот таъйин шуда, навоарӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ, боэътимодӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот, нуктаҳои барои дифоъ пешниҳодшаванда ифода ёфтаанд.

Дар боби якуми диссертатсия «Асосҳои психологӣ – педагогии рушди шавқи маърифатии мактаббачагон» манбаъҳои асосии шавқи маърифатӣ ва воситаҳои умумипедагогии ташаккули он, таҳлили амиқи методии як қатор бахшҳои курси мактабии математика ва ҷавобҳои хонандагон ва дидгоҳҳои нави сершумор нисбат ба муназзам кардан ва тасниф намудани ҷузъҳои сохтори мундариҷаи таҳсилот дар қаринаи дастовардҳои муосири илмӣ бо мақсади таъмини таълими бештар маҳсулноқ баррасӣ гардида, хулосаҳо бароварда шуданд.

Дар боби дувуми диссертатсия «Имконияти педагогии омодагии омӯзгорони ояндаи математика ба рушди шавқи маърифатии хонандагон» ишора карда мешавад, ки таҳлили хусусиятҳо ва моҳияти шавқи маърифатӣ, мундариҷаи механизму воситаҳои ташаккули он дар мактаббачагон нишон дод, ки натиҷабахшии ташаккули он ба мавҷудияти шавқи маърифатии омӯзгори оянда вобаста мебошад.

Шавқи маърифатӣ яке аз сифатҳои шахсияти донишҷӯест, ки ихтисоси мазкурро интихоб кардааст, хислати ӯст, ки дар намуди кунҷковӣ, донишдӯстӣ, фаъолмандӣ зоҳир мешавад. Шавқу рағбат дар шакли муносибати интихобии донишҷӯ ба ин ё он фанни таълимӣ падидор мегардад, баҳо дода, хулосаҳои дахлдор бароварда шудаанд.

Таҳқиқоти назариявӣ ва озмоишии аз ҷониби муаллиф анҷомдодашуда аз рӯи мавзӯи рисола, фарзияи ташаккулёфтaro тасдиқ намуданд ва имкон доданд, ки хулоса ва тавсияҳои зерин таҳия карда шаванд:

1. Имконияти педагогӣ ва методикаи инкишофи шавқи маърифатӣ ба математика дар заминаи ташкили фаъолияти таълимӣ – маърифатии хонандагон ва донишҷӯён.

2. Амсилаи аз ҷониби донишҷӯён марҳала ба марҳала азхудшавии донишу маҳорат дар соҳаи назарияи шавқи маърифатӣ ва методикаҳои инкишофи он дар мактаббачагон.

3. Дастгоҳи меъёрӣ барои омӯзиши омодагии омӯзгорони ояндаи математика барои кор оид ба инкишофи шавқи маърифатии хонандагон.

4. Тавсияҳо оид ба такмили раванди омодагии омӯзгорони ояндаи математика ба кор оид ба инкишофи шавқи маърифатии хонандагон дар раванди таълими математика дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ.

Таҳлили назариявӣ, кори таҷрибавӣ-озмоишӣ, коркарди микдорӣ ва сифатии натиҷаҳои он аз он гувоҳӣ медиҳанд, ки дар ғанӣ гардидани назария ва амалияи таҳсилоти педагогӣ бо дониши муосири илмии асосҳои назариявӣ – методологии омодагии донишҷӯён ба инкишофи шавқи маърифатии мактаббачагон; муназзам намудани ҷузъҳои мундариҷавӣ методӣ ва протсессуалии раванди мазкур; аз ҷиҳати назариявӣ асоснок намудани тарҳрезии амсила, муайян кардани имконияти педагогии омодагии омӯзгорони ояндаи математика ба инкишофи шавқи маърифатии мактаббачагон; дар муайян кардани маҷмӯи воситаҳои меъёрӣ – ташхисӣ барои мониторинги раванди мазкур ифода меёбад.

Дар умум, диссертатсияи Қаҳорова С.Х. кори таҳқиқоти анҷомёфтаи илмиву таҳассусӣ буда, ба талаботи «Низомнома оид ба тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ» – и ҚОА – и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯй мебошад ва рисола ба химоя барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ пешниҳод карда мешавад.

Муқарризи ҳолис, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, мудири кафедраи педагогикаи умумии МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б. Гафуров»

Кучибоев Шӯҳрат
Икромбоевич

13.06.2022с

Имзои Ш.И.Кучибоевро тасдиқ мекунам
Сардори РК ва КМ МДТ «ДДХ ба номи академик
Бобочон Гафуров»

Наврузов Э.М.